

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Iktatószám: VII-PF/87/2/2017

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: **X/14314/1**

Érkezett: **2017 SZEPT 27.**

**Kövér László úr részére
az Országgyűlés elnöke**

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Mint az alábbi írásbeli kérdés megválaszolására feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter – Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter úr – megbízásából, az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 43. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm Dr. Oláh Lajos (független) országgyűlési képviselő által Orbán Viktor miniszterelnök úrhoz címzett „*Lehet-e Magyarországon Hitlert ábrázoló, vagy bármilyen más náci emléktárgyat árusítani?*” című, K/17314. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszomat.

Budapest, 2017. szeptember 27.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Iktatószám: VII-PF/87/2/2017

**Dr. Oláh Lajos képviselő úr részére
Magyar Országgyűlés**

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

Orbán Viktor miniszterelnök úrhoz címzett, az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (9) bekezdésében foglaltak alapján írásbeli választ igénylő „*Lehet-e Magyarországon Hitlert ábrázoló, vagy bármilyen más náci emléktárgyat árusítani?*” című, K/17314. számú kérdésre, mint a feladat- és hatáskörrel rendelkező Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter úr megbízásából az alábbi tájékoztatást adom.

Az Ön által feltett kérdés általános megfogalmazásából adódóan a felvetett probléma igen összetett képet mutat, hiszen annak megítélése, hogy Hitlert (vagy akár más totalitárius rezsim vezetői státuszban megismert személyét, pl. akár Sztálint) ábrázoló, vagy bármilyen más náci (vagy akár kommunista) emléktárgy árusítása jogszerűnek tekinthető-e, mindig az adott esetben, az eset összes körülményeit vizsgálva dönthető el.

A hatályos jogszabályok alapján, a kérdés büntetőjogi vonatkozásait tekintve az alábbiakról tájékoztatom.

A kérdés kapcsán az önkényuralmi jelkép használata bűncselekmény tényállásának megvalósulása merülhet fel. Az önkényuralmi jelkép használata bűncselekmény elkövetési magatartásai az önkényuralmi jelképek terjesztése, nagy nyilvánosság előtti használata, illetve közszemlére tétele.

A terjesztés magában foglalja a kérdéses jelképek árulását, szétküldését, kézbesítését, kölcsönzését, szétosztását, nyilvánosság előtti bemutatását, amelyek mind a társadalom szélesebb rétegeiben történő megismertetést szolgálják.

A nagy nyilvánosság előtti használat a mindenki számára jól észlelhető viselést vagy valamilyen terméken vagy forgalomban lévő dologon való jelzésértékű feltüntetést jelenti.

A közszemlére tétel olyan, nyilvános helyen – általában közterületen - való elhelyezést jelent, amelynek következtében a jelkép sokak, azaz bárki számára akadálytalanul hozzáférhetővé válik, és a közszemlére tétel mögötti szándék kifejezetten a tiltott jelkép által képviselt eszme terjesztését célozza.

Itt szeretném felhívni a figyelmét az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) a „Vajna kontra Magyarország” ügyben hozott ítéletére is, amelyben a Bíróság megállapította, hogy az

ötágú vöröscsillag nagy nyilvánosság előtti használatának generális szankcionálása sérti az Egyezmény 10. cikkében foglalt véleménynyilvánítás szabadságát.

A bíróság ítéletének tükrében az Alkotmánybíróság is vizsgálta az akkor hatályos Büntető Törvénykönyv tényállását, és alkotmányellenesnek minősítette azt, tekintettel arra, hogy a jogalkotó túlzottan általánosan és túlzottan tágan határozta meg a büntetőjogi tilalom kereteit. A jogalkotó ezt követően újraszabályozta a bűncselekményt az EJEB és az Alkotmánybíróság döntésének tükrében.

Fontos tehát kiemelni, hogy a fent felsorolt bármely elkövetési magatartás a hatályos a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) alapján kizárólag abban az esetben büntethető, ha az eset összes körülményére figyelemmel az a köznyugalom megzavarására objektíve alkalmas, ezzel megfelelve az EJEB, illetve az Alkotmánybíróság által meghatározott követelményeknek.

A bűncselekmény elkövetési tárgyai a törvényi tényállásban felsorolt jelképek tárgyasult formái, amibe olyan tárgyak is beletartoznak, amelyek felületén képszerűen kerültek ezek a jelképek ábrázolásra. A Btk. taxatívén sorolja fel ezeket a jelképeket, amely a horogkeresztet, az SS jelvényt, a nyilaskeresztet, az ötágú vöröscsillagot és a sarló-kalapácsot tartalmazza. A kérdésben felvetett Hitler ábrázolására így a Btk. tényállása nem vonatkozik, vagyis nem minősülhet bűncselekménynek, kivéve, ha az ábrázolás a felsorolt jelképekből is tartalmazza valamelyiket.

Mindezekből következik, hogy akár náci, akár kommunista vezetőt is ábrázoló jelkép árusítása a hatályos büntetőjog szabályai szerint csak abban az esetben minősülhet bűncselekménynek, ha az adott emléktárgy egyúttal a Btk. által tilalmazott jelképek közül is ábrázol legalább egyet, emellett az értékesítés objektíve a köznyugalom megzavarására alkalmas.

Összegezve elmondható, hogy gondos mérlegelést igényel, miszerint a tárgybeli magatartás – vagyis Hitlert ábrázoló, vagy egyéb náci emléktárgy értékesítése – mikortól valósít meg a Btk.-ban meghatározott büntetőjogi tényállást. Azt azonban ki kell hangsúlyozni, hogy az EJEB és az Alkotmánybíróság által képviselt álláspontra tekintettel a büntetőjogi magasabb szintű védelmet, és súlyosabb szankció alkalmazásának lehetőségét a nemzetközi dokumentumok és az Alaptörvény által is biztosított kapcsolódó alapjogok – így különösen a véleménynyilvánítás szabadsága – súlyosabb sérelme alapozhatja meg, ami miatt a büntetőjogi fellépés megfelel a szükségesség és arányosság követelményének is.

Emellett ki kell emelni, hogy feltett írásbeli kérdés nem vetíti előre szükségképpen a büntetőjogi szankcionálás elvárását, ilyen típusú emléktárgyak és jelképek árusításának, illetve forgalmazásának tilalmára büntetőjogon kívüli jogszabályok (kereskedelmi, reklám stb.) is alkalmasak lehetnek.

Mindazonáltal a jelenlegi Kormány célja, hogy következetesen és határozottan fellépjen mindenfajta politikai szélsőség ellen.

Budapest, 2017. szeptember 27.

Tisztelettel:

Dr. Völner Pál